

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Andrzej Stępka

w sprawie **J. K. (K.)**

skazanego z art. 148 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 18 stycznia 2022 r.,

wniosku obrońcy skazanego

o wznowienie postępowania karnego

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 4 kwietnia 2012 r., sygn. akt II AKa [...],

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w K.

z dnia 16 czerwca 2011 r., sygn. akt III K [...],

postanowił:

1. oddalić wniosek;

2. obciążyć skazanego J. K. kosztami postępowania o wznowienie postępowania, w tym jego wydatkami w kwocie 20 (dwudziestu) złotych.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 czerwca 2011 r., sygn. akt III K [...], zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 kwietnia 2012 r., sygn. akt II AKa [...], J. K. uznany został za winnego popełnienia czynów: z art. 18 § 2 i 3 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.;

z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k.; z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. oraz art. 157 § 2 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.; z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. oraz art. 275 § 1 k.k. i art. 276 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a także z art. 282 k.k., i za to skazany na łączną karę 25 lat pozbawienia wolności z wyznaczeniem na mocy art. 77 § 2 k.k. prawa do ubiegania się o warunkowe przedterminowe zwolnienie po odbyciu co najmniej 20 lat orzeczonej kary.

Sąd Najwyższy oddalił kasację wniesioną przez obrońcę skazanego J. K. (pkt 2 wyroku z dnia 23 kwietnia 2013 r., IV KK 395/12) jako oczywiście bezzasadną.

W dniu 27 października 2021 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego J. K. „o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 czerwca 2011 r., sygn. akt III K [...], utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 kwietnia 2012 r., sygn. akt II AKa [...]; sprostowanego postanowieniem z dnia 20 czerwca 2012 r. oraz orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2013 r. o oddaleniu kasacji, sygn. akt V KK 395/12, w sprawie J. K. skazanego z art. 18 § 2 i 3 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. i inne”. Jako podstawę prawną wniosku obrońca powołał art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. wskazując jednocześnie na „błędne przyjęcie okoliczności wpływających na nadzwyczajne obostrzenie kary”. Jednocześnie wniósł o „uchylenie wszystkich czterech wymienionych orzeczeń w zakresie dotyczącym J. K. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w K.” (cytaty powołane *in extenso*).

W pisemnym stanowisku prokurator Prokuratury Krajowej wniosła o oddalenie wniosku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Złożony w tej sprawie przez obrońcę wniosek o wznowienie postępowania na uwzględnienie nie zasługuje i to z kilku powodów.

1. Nieprawidłowo określony został przez autora wniosku zakres zaskarżenia. Prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k. jest w tym wypadku prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 kwietnia 2012 r., sygn. akt II AKa [...] i to postępowanie zakończone tym

właśnie orzeczeniem podlegałoby ewentualnemu wznowieniu. Nie jest natomiast dopuszczalne wznowienie postępowania co do postanowienia Sądu Najwyższego o oddaleniu kasacji zawartego w pkt 2 wyroku z dnia 23 kwietnia 2013 r., IV KK 395/12, gdyż nie jest to orzeczenie kończące postępowanie, bowiem w takim układzie procesowym nie dochodzi do naruszenia prawomocności orzeczenia, które zostało kasacją zaskarżone (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2007 r., V KO 15/07).

2. Wznowienie postępowania w oparciu o przesłankę *propter nova*, a taka uregulowana została w art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k., wymaga oparcia wniosku na nowych faktach lub dowodach. Na takie nowe „fakty lub dowody” niniejszy wniosek nie wskazuje. Wręcz przeciwnie, jak wynika z jego *petitum* oraz uzasadnienia, wady wydanych w tej sprawie orzeczeń obrońca upatruje wyłącznie – jak to wskazano wyżej – w błędnym przyjęciu okoliczności wpływających na nadzwyczajne obostrzenie kary (podkreślenie SN), a więc odwołuje się do dowodów i dokonanych na ich podstawie ustaleń, które były znane stronom i sądom w merytorycznie zakończonym postępowaniu. Przeoczył tym samym skarżący to co wielokrotnie podkreślał już Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie, że w sprawie o wznowienie postępowania nie jest dopuszczalne badanie prawidłowości oceny materiału dowodowego dokonanej przez sądy wyrokujące i czynienie odmiennych ustaleń faktycznych, gdyż przedmiotem postępowania wznowieniowego nie jest kwestia odpowiedzialności karnej, tylko istnienie podstaw do wznowienia postępowania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2004 r., II KO 75/03; z dnia 13 maja 2009 r., II KO 31/08; z dnia 24 maja 2016 r., V KO 39/16, OSNKW 2016, z. 9, poz. 59; tak też J. Matras (w:) K. Dudka (red.): Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Warszawa 2018, s. 1263). Podkreślić więc należy, że błędne zastosowanie instytucji nadzwyczajnego obostrzenia kary, a na to wskazuje w swoim wniosku obrońca, musi wynikać z nowych faktów lub dowodów. Jeżeli okoliczności świadczące o takim błędzie istniały już przed datą prawomocności wyroku i nie miały charakteru *de novis*, to korekta takich wyroków powinna zostać dokonana w trybie kasacji, a nie wznowienia postępowania (zob. J. Matras, *op.cit.*, s. 1263-1264).

3. Rację przyznać należy prokurator Prokuratury Krajowej, gdy w pisemnym stanowisku zauważy, że zastosowanie instytucji określonej w art. 77 § 2 k.k. co do zasady nie może być rozpatrywane w kategoriach nadzwyczajnego obostrzenia kary w znaczeniu, o jakim mowa w art. 540 § 1 pkt 2 lit. b k.p.k. Instytucjami regulującymi nadzwyczajne obostrzenie kary są: popełnienie występku o charakterze chuligańskim (art. 57a § 1); popełnienie przestępstwa w warunkach recydywy specjalnej jednokrotnej (art. 64 § 1); popełnienie przestępstwa w warunkach recydywy specjalnej wielokrotnej (art. 64 § 2); popełnienie przestępstwa przez sprawcę zawodowego (art. 65), popełnienie przestępstwa w zorganizowanej grupie lub związku mającym na celu jego popełnienie (art. 65); popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym (art. 65); popełnienie przestępstwa określonego w art. 173, 174 lub 177 przez sprawcę, który znajdował się w stanie nietrzeźwości, pod wpływem środka odurzającego lub który zbiegł z miejsca zdarzenia (art. 178 § 1 k.k.) – [zob. W. Wróbel (w:) A. Zoll (red.); Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Warszawa 2012, t. I, s. 795-796]. Nadzwyczajne obostrzenie kary obejmuje więc te instytucje sądowego wymiaru kary, które prowadzą do podwyższenia ustawowych granic (dolnej lub górnej) kary przewidzianej za dany typ przestępstwa określonego w części szczególnej Kodeksu karnego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 września 2001 r., III KO 29/01). Skorzystanie przez sąd z instytucji określonej w art. 77 § 2 k.k. nadzwyczajnym obostrzeniem kary nie jest.

4. Nie stanowi nowego faktu lub dowodu w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k. sytuacja rodzinna skazanego oraz jego zachowanie w okresie odbywania kary. Okoliczności tego rodzaju są bowiem brane pod uwagę przy stosowaniu instytucji ułaskawienia (art. 563 k.p.k.), a nie wznowienia postępowania.

5. Błędnie, chociaż nie ma to znaczenia w kontekście przeprowadzonych wyżej rozważań skutkujących oddaleniem wniosku, określono w nim zakres orzeczenia następczego po wznowieniu postępowania. obrońca kwestionuje przecież możliwość zastosowania w tej sprawie art. 77 § 2 k.k., a jeżeli tak, to hipotetyczna korekta prawomocnych orzeczeń w tej części nie wymagałaby uchylania wyroków sądów instancji *a quo* i *a quem* w całości.

Reasumując, poddany analizie Sądu Najwyższego wniosek o wznowienie postępowania, ze wskazanych wyżej przyczyn na uwzględnienie nie zasługiwał, co skutkowało jego oddaleniem i jednocześnie implikowało obciążenie skazanego kosztami postępowania wznowieniowego (art. 639 k.p.k.)